

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Studentky Radky Vachatové

s názvem „Obřízka ve starém Egyptě, judaismu a odraz obřízky v křesťanství“.

Popis diplomové práce. Má:

- a) 106 stran plus 11 stran příloh (celkem je zde 44 obrazů);
- b) titulní stranu s dvojjazyčným názvem;
- c) obsah (desetině tříděný), prohlášení a poděkování, dvojjazyčnou anotaci se soupisem klíčových slov a soupis zkratk;
- d) do pěti oddílů roztríděný soupis použité literatury na pěti stranách čítající 77 relevantních odborných publikací;
- e) anglicky psané Summary;
- f) vlastní stať na stranách 11-90 je roztríděna na tři kapitoly s množstvím podkapitol;
- g) poznámkový aparát čítající 443 položek.

Lze konstatovat, že všechny formální náležitosti diplomové práce jsou splněny.

Hodnocení diplomové práce:

Diplomová práce má kompilační charakter. Na základě použité literatury popisuje jev ve dvou náboženských systémech (egyptském a izraelském, potažmo křesťanském). Na základě religionistického srovnání (průzkum jevu v egyptském náboženství je proveden pečlivě, reflektovaně a s ohledem na historické epochy dějin egyptské říše) dospívá k opatrně formulovanému závěru, že oba typy obřízky jsou natolik odlišné, že spolu nesouvisí. Těžiště popisu judaistické obřízky je spíše v religionistice (zkoumá jev spíše z hlediska židovské tradice, resp. historie), ale teologické formulace vztahující se k textům Tanachu jsou vyvážené (obřízka je Hospodinem nařízené znamení smlouvy). Obřízku popisuje v širokém záběru s množstvím dalších významových odstínů a souvislostí (věnuje se v kap. 2.2. i tak nesnadnému textu, jako je obřízka prováděná Siporou). Určité rozpaky vyvolává vážnost, s jakou studentka přistupuje k literárnímu pseudoútváru zvanému Kněžský spis (kap. 2.5.). Argumentace Kněžským spisem totiž není nutná – postačilo by argumentovat samotnými, v práci uváděnými texty Tanachu. Rozumím ale tomuto vybočení (dále se Kněžským spisem ve své práci nezaobírá) jako výrazu zpracovávání určitého typu sekundární literatury (není třeba to obhajovat). Závěrečné vysvětlení toho, že obřízka „*nespadá mezi etická pravidla*“ a proto „*není součástí Desatera*“ (str. 44) by však za vysvětlení při obhajobě stálo. Desatero totiž není etický text. A byla-li by obřízka zmíněna v Desateru, pak by váhu měla? Postavení v Desateru dává jeho příkazům vážnost? Podobně překotné a zkratkovité shrnutí je na počátku str. 80. Z čeho usuzujete, Radko, že se církevní činitelé žen báli a opovrhovali jimi? Jak víte, že se „*důsledkem toho nejlepší mužové (a jejich geny) nerozmnožily*“?

Popis egyptského náboženství je proveden poměrně rozsáhle, ale k hlubšímu pochopení obřízky jako náboženského jevu přispívá málo. Podobně je nadbytečně velká pozornost věnována popisu etiopské a koptské církve - historické informace o jejich původu a teologická charakteristika patří spíše do poznámek. Z popisu totiž nijak nevyplývá, jaký je vztah těchto církví k židovství a jak je tedy možné, že zde má obřízka takový význam. Jinak je ale zápas rané církve s ustanovením obřízky popsán poměrně věrohodně a zajímavý je i popis kultu obřízky v křesťanství jakož i upozornění na literární ztvárnění tohoto jevu.

Navzdory svému kompilačnímu rázu a množství drobných chyb (proč např. dvakrát citujete Ko 2,11-13, str. 67 a 71, když význam tohoto sdělení nereflektujete?) představuje diplomová práce Radky Vachatové poctivý popis obřízky, který může být užitečným východiskem pro další zkoumání tohoto jevu. Považuji práci za obhajitelnou a navrhuji hodnotit ji jako velmi dobrou (2).

V Praze, dne 7. srpna 2015.

Doc. Jiří Beneš